

VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 118-0-Rev-08-000 223
Banja Luka, 04.11.2009. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Stake Gojković, kao predsjednika vijeća, Darka Osmića i Biljane Tomić kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja P. Ž. iz P., zastupanog po punomoćnicima M. K., advokatu iz P. i Advokatskoj kancelariji M. D. i D. Z. iz P., protiv tuženog S. Ž. i P. R., oboje iz P., zastupanih po punomoćniku D. M., advokatu iz P., radi utvrđenja, odlučujući o reviziji tuženih izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjoj Luci 011-0-Gž-07-000 287 od 17.12.2007. godine, na sjednici održanoj 04.11.2009. godine, donio je

P R E S U D U

Revizija se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Prijedoru P-206/01 od 20.12.2006. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio utvrđenje da je pravno valjan ugovor o poklonu zaključen između njega i pokojne M. Ž. dana 24.7.1987. godine u P., ovjeren kod Osnovnog suda u Prijedoru pod brojem OV-1437/87 dana 06.8.1987. godine, kojim ugovorom je pokojna M. Ž. tužitelju darovala nekretnine upisane u P.L. broj 163 K.O. M. P., da iste nekretnine ne ulaze u ostavinsku masu zaostavštine iza pokojne M. Ž. i zahtjev za utvrđenje ništavosti ugovora zaključenog između P. R. kao poklonodavca i S. Ž. kao poklonoprimca dana 15.2.2001. godine, ovjerenog kod Osnovnog suda u Prijedoru pod brojem OV-318/01 kojim je poklonodavac P. R. poklonila S. Ž. nekretnine upisane u P.L. 163/03 K.O. M. P.. Istom presudom tužitelj je obavezan da tuženi na ime troškova parničnog postupka naknadi iznos od 1.380,00 KM.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjoj Luci 011-0-Gž-07-000 287 od 17.12.2007. godine žalba tužitelja je uvažena, a prvostepena presuda preinačena na taj način da je udovoljeno tužbenom zahtjevu, a tuženi obavezani da tužitelju naknade troškove postupka u iznosu od 3.990,00 KM.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu presudu iz svih razloga propisanih odredbom člana 240. Zakona o parničnom postupku s prijedlogom da se revizija usvoji, a pobijana presuda preinači bez konkretnog prijedloga u pogledu načina preinačenja, ili da se revizija usvoji, pobijana presuda ukine i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno sudjenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Revizija nije osnovana.

Predmet odlučivanja u ovoj parnici je zahtjev tužitelja za utvrđenjem pravne valjanosti ugovora o poklonu nekretnina zaključenog između pokojne M. Ž. kao poklonodavca i njega kao poklonoprimca dana 24.7.1987. godine uz zahtjev za utvrđenje ništavosti ugovora o poklonu istih nekretnina zaključenog između tuženih P. R. kao poklonodavca i S. Ž. kao poklonoprimca dana 15.2.2001. godine.

Raspravljajući o ovako postavljenom tužbenom zahtjevu prvostepeni sud je utvrdio: da je pokojna M. Ž. bila maćeha tužitelju i prvotuženom S. Ž., a sestra drugotužene P. R.; da je dana 24.7.1987. godine između M. Ž. i tužitelja zaključen ugovor o poklonu kojim je M. Ž. kao poklonodavac poklonila nekretnine upisane u P.L. 163/03 K.O. M. P. i to parcele k.č. 640/1, k.č. 644/2, k.č. 645 i k.č. 646 ukupne površine 4098 m²; da je ugovor potpisan i ovjeren kod Osnovnog suda u Prijedoru pod brojem OV-1437/87 dana 06.8.1987. godine; da taj ugovor nije proveden u zemljišnim knjigama niti u katastru nekretnina; da je M. Ž. umrla 1993. godine, a da je prema ugovoru na poklonjenim nekretninama imala pravo doživotnog uživanja; da je rješenjem o nasljeđivanju Osnovnog suda u Prijedoru broj O-221/2000 od 21.8.2000. godine za nasljednika M. Ž. proglašena drugo tužena kao njena sestra sa 1/1; da su u zaostavštinu ušle i nekretnine poklonjene tužitelju ugovorom od 24.7.1987. godine; da je drugotužena ugovorom predmetne nekretnine upisane u P.L. 163 K.O. M. P. poklonila prvotuženom; da je taj ugovor zaključen dana 15.2.2001. godine i ovjeren kod Osnovnog suda u Prijedoru pod brojem OV-318/01; da je drugotužena dohranila i sahranila M. Ž. i da nekretnine koje su bile predmet oba ugovora o poklonu u posjedu drži tužitelj.

Imajući u vidu ovako utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud je nalazeći da je stvarna volja M. Ž. i tužitelja prilikom zaključenja ugovora bila usmjerena na zaključenje ugovora o doživotnom izdržavanju, a ne ugovora o poklonu i da tužitelj kao davalac izdržavanja nije izvršao svoje obaveze, pa zbog toga da predmetni ugovor nije pravno valjan zbog čega je tužbeni zahtjev odbio u cjelosti.

Odlučujući o žalbi tužitelja, drugostepeni sud je prihvatio činjenična utvrđenja, ali ne i pravno shvatanje prvostepenog suda, nalazeći da iz ugovora zaključenog između M. Ž. i tužitelja ne proizlazi da se radi o ugovoru o doživotnom izdržavanju. Tim ugovorom nije utvrđena nikakva obaveza poklonoprimca, a M. Ž. je kao poklonodavac zadržala za sebe samo pravo doživotnog uživanja što ne znači i svojinu nad poklonjenim nekretninama. Kako je ugovor zaključen u skladu sa odredbom člana 9. stav 2. Zakona o prometu nepokretnosti ("Službeni list SRBiH", br. 38/78, 4/89, 29/90 i 22/91, te "Službeni glasnik RS", br. 29/94), drugostepeni sud je uvažavajući žalbu tužitelja prvostepenu presudu preinačio na taj način da je udovoljio tužbenom zahtjevu.

Odluka drugostepenog suda je na zakonu zasnovana.

Neosnovana je tvrdnja revidenta da drugostepeni sud nije pravilno ocijenio pravnu prirodu ugovora zaključenog između M. Ž. i tužitelja. Naime, sam ugovor čija kopija se nalazi u spisu je naslovljen kao darovni ugovor, a ugovorne strane kao darodavac (M. Ž.) i daroprimac (tužitelj P. Ž.), dok iz sadržaja ugovora ne proizlazi nikakva obaveza poklonoprimca što predstavlja osnovnu razliku između ugovora o

poklonu i ugovora o doživotnom izdržavanju. Ugovor o doživotnom izdržavanju je strogo formalni, dvostrano obvezni pravni posao čija forma je propisana odredbom člana 120. Zakona o nasljeđivanju ("Službeni list SRBiH", broj 7/80 i 15/80) na taj način što je određeno da taj ugovor mora biti u pismenoj formi i ovjeren od strane sudije. U konkretnoj situaciji, ugovor je sastavljen u pismenoj formi i potpisi ugovorača su ovjereni u Osnovnom sudu u Prijedoru, ali ne od strane sudije kako bi se taj ugovor imao smatrati ugovorom o doživotnom izdržavanju.

Nadalje, kod ugovora o doživotnom izdržavanju predaja imovine od strane primaoca izdržavanja, davaocu izdržavanja je odložena do smrti primaoca izdržavanja (član 120. stav 1. Zakona o nasljeđivanju), dok je predmetnim ugovorom - tačkom IV poklonodavac pristao da se na osnovu tog ugovora izvrši prenos prava svojine na ime poklonoprimca u svim javnim knjigama u kojima se vodi evidencija prava na nekretninama, s tim što je poklonodavac za sebe zadržala pravo doživotnog uživanja. Iz navedenog proizlazi da je ugovor zaključen između M. Ž. i tužitelja, ugovor o poklonu, koji zadovoljava i uslove propisane odredbom člana 9. stav 2. Zakona o prometu nepokretnosti za prenos prava na poklonjenim nekretninama kako to pravilno nalazi drugostepeni sud u pobijanoj odluci, a ne ugovor o doživotnom izdržavanju kako je to smatrao prvostepeni sud i kako se to nastoji prikazati u reviziji.

Pogrešno je i shvatanje revidenta da zadržavanje prava doživotnog uživanja na poklonjenim nekretninama od strane poklonodavca znači zadržavanje prava svojine do smrti. Naime, pravo doživotnog uživanja predstavlja pravo koje je zadržao poklonodavac kao teret na poklonjenim nekretninama na kojima je preneseno pravo svojine u korist poklonoprimca, i sadržaj tog prava je uži od sadržaja prava svojine budući da podrazumijeva samo pravo korištenja poklonjenih nekretnina, ali ne i pravo raspolaganja, kao najšire pravo svojine.

Bez značaja za odluku u ovoj pravnoj stvari je i nesporna činjenica da je M. Ž. posljednju godinu života provela kod drugotužiteljice koja ju je dohranila i sahranila. Kako je naprijed rečeno, tužitelj prema ugovoru o poklonu nije imao nikakvih obaveza prema M. Ž. kao poklonodavcu, a spriječenost da vodi računa o njoj u zadnjoj godini njenog života se ne može smatrati grubom neblagodarnošću u smislu razloga za raskid ugovora o poklonu. Nesporno je među stranama da je razlog prelaska M. Ž. kod drugotužene u zadnjoj godini života bila njena nesposobnost da se stara sama o sebi i sprečenost tužitelja da vodi računa o njoj zbog moždanog udara koji je preživio u to vrijeme, što po ocjeni ovog suda, predstavlja opravdan razlog za prestanak staranja o poklonodavcu a što ne znači grubu neblagodarsnot.

Prema navedenom pravilno je drugostepeni sud zaključio da ne postoje razlozi zbog kojih ugovor o poklonu zaključen između M. Ž. i tužitelja ne bi bio pravno valjan.

S druge strane, zbog neprovođenja ugovora o poklonu zaključenog između M. Ž. i tužitelja u zemljišnim knjigama i katastru nekretnina, poklonjene nekretnine su ostale upisane u katastru na ime M. Ž. i na taj način ušle u njenu zaostavštinu. Nasledila ih je drugotužena kao njen jedini nasljednik iako je u trenutku otvaranja nasljedstva i vođenja ostavinskog postupka znala da su nekretnine poklonjene tužitelju i da ih on drži u posjedu što nedvosmisleno proizlazi iz njenog iskaza datog u svojstvu parnične stranke. Ovako stečenim nekretninama drugotužiteljica je raspolagala

ugovorom o poklonu zaključenim 15.2.2001. godine i ovjerenim kod Osnovnog suda u Prijedoru pod brojem OV-318/01 od 26.2.2001. godine u korist prvotuzenog. Dakle, ona je poklonila nekretnine na kojima nije imala pravo svojine i kojima nije mogla raspolagati, što joj je bilo poznato, a što navedeni ugovor od 15.2.2001. godine čini ništavim u smislu člana 103. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ" broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske" broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04) kako to pravilno zaključuje drugostepeni sud u pobijanoj odluci.

Prema navedenom, pobijana odluka nema nedostataka na koje ukazuje revizija, niti onih na koje sud pazi po službenoj dužnosti, pa je na osnovu člana 248. ZPP, odlučeno kao u izreci.

Predsjednik vijeća
Staka Gojković

Za tačnost otpravka
ovjerava Rukovodilac sudske
pisarne mila Podrašćić